

Namatek

True Education

debridement

of

wound

Debridement of wound

www.namatek.com

دبریدمان زخم چیست
و آشنایی با ۵ نوع

فهرست مطالب

۱. دبریدمان زخم چیست؟ (Debridement)
۲. چه زمانی دبریدمان زخم لازم است؟
۳. انواع دبریدمان زخم
۴. عوارض دبریدمان زخم
۵. فواید دبریدمان زخم
۶. چه موقع با پزشک تماس بگیریم؟

معمولاً وقتی برای بهبودی زخم خود به پزشک مراجعه می کنید، درباره روند از بین بردن بافت مرده و خطرات آن نیز با شما صحبت می کند. دبریدمان زخم فرآیندهایی دارد که باید با دقت انجام شوند تا به خوبی ترمیم رخ دهد. این مقاله به طور خلاصه در مورد توصیف روش های از بین بردن زخم اطلاعاتی را ارائه می دهد.

در ادامه با ما همراه باشید تا با این فرآیند آشنا شوید.

#۱ دبریدمان زخم چیست؟ (Debridement)

مراقبت از زخم، به برداشتن بافت مرده، چسبنده و آلوده زخم نیز اشاره دارد. در اصل، دبریدمان زخم فرآیند برداشتن بافت مرده از زخم است. بافت مرده ممکن است سیاه، خاکستری، زرد و یا سفید باشد. بافت مرده می تواند باکتری ها را به دام بیندازد. باکتری ها ممکن است منجر به عفونت زخم شوند. پس وجود بافت مرده مانع ترمیم زخم می شود؛ بنابراین از بین بردن آن زمینه رشد بافت جدید را فراهم می کند. علاوه بر بافت مرده روی زخم، مواد خارجی نیز ممکن است بر روی زخم نشسته باشند و برای بهبودی زخم آن ها نیز نیاز به برداشته شدن داشته باشند. دبریدمان مناسب و زودهنگام بهبود زخم را تسریع می بخشد. به طور کلی دبریدمان را می توان با جراحی یا از طریق روش های جایگزین مانند استفاده از پانسمان و ژل های خاص انجام داد. دبریدمان یک گام اساسی در پروتکل درمان زخم پای فرد دیابتی است.

در کل می توان گفت که هدف از دبریدمان زخم و از بین بردن آن موارد زیر می باشد:

- کمک به رشد بافت سالم
- به حداقل رساندن جای زخم
- کاهش عوارض عفونت

#۲ چه زمانی دبریدمان زخم لازم است؟

دبریدمان برای همه زخم ها لازم نیست. به طور معمول، دبریدمان برای زخم های قدیمی استفاده می شود که به درستی بهبود نمی یابند؛

همچنین برای زخم های مزمن و آلوده نیز استفاده می شود. در هنگام ایجاد عفونت در زخم، دبریدمان ضروری است. در بعضی موارد هم ممکن است زخم های جدید و شدید نیاز به بریدگی داشته باشند.

#۳ انواع دبریدمان زخم

بهترین نوع دبریدمان بستگی به موارد زیر دارد:

- زخم
- سن
- سلامت کلی
- خطر ابتلا به عوارض و بیماری های دیگر

در ادامه به انواعی از دبریدمان زخم اشاره می کنیم.

#۳-۱ دبریدمان بیولوژیکی (Biological Debridement)

در این نوع از دبریدمان از نوعی مگس استفاده می کنند که در یک محیط استریل پرورش یافته و بافت مرده و عوامل بیماری زا را هضم می کند. این فرآیند را لارودرمانی نیز می نامند.

برخی از کرم‌ها نیز با تجزیه و خوردن بافت مرده به ترمیم و بهبود زخم کمک می‌کنند. آن‌ها همچنین با ترشح مواد ضدباکتری و خوردن باکتری‌های مضر، عفونت را کنترل می‌کنند. دبریدمان بیولوژیکی برای زخم‌هایی که بزرگ یا آلوده به نوعی باکتری مقاوم در برابر آنتی‌بیوتیک‌ها هستند استفاده می‌شود.

#۳-۲ دبریدمان آنزیمی (Enzymatic Debridement)

در دبریدمان آنزیمی یا شیمیایی، از پماد یا ژل استفاده می‌کنند که دارای آنزیم‌هایی می‌باشد که بافت ناسالم را نرم می‌کند. این آنزیم‌ها حاوی یک گیاه یا باکتری می‌باشند. این آنزیم‌ها بافت مایع درون زخم را حل می‌کند. دارو یک یا دو بار در روز استفاده می‌شود؛ سپس زخم با پانسمان پوشانده می‌شود که به طور منظم تغییر می‌یابد. وقتی پانسمان از بین رود، بافت مرده را نیز از بین می‌برد. استفاده از دبریدمان آنزیمی برای زخم‌های بزرگ و به شدت آلوده توصیه نمی‌شود.

#۳-۳ دبریدمان اتولیتیک (Autolytic Debridement)

دبریدمان اتولیتیک از آنزیم‌ها و مایعات طبیعی بدن برای نرم کردن بافت‌های غیرزنده استفاده می‌کند. در این دبریدمان از یک پانسمان نگهدارنده رطوبت استفاده می‌شود. پانسمان در این روش باید روزی یک بار

تعویض شود. رطوبت باعث می شود که بافت قدیمی از زخم جدا شود. حفظ تعادل در رطوبت مهم است. از این دبریدمان برای زخم هایی که مقدار بافت مرده زیاد نباشد و عفونت نیز وجود نداشته باشد، استفاده می شود. در این روش هیچ دردی وجود ندارد. دبریدمان اتولیتیک چند روز طول خواهد کشید. اگر طی ۱ یا ۲ روز کاهش قابل توجهی در بافت مرده مشاهده نشود، باید از روش دیگری از دبریدمان ها استفاده کرد. انواع پانسمان هایی که در این نوع از دبریدمان مورد استفاده قرار می گیرند، هیدروکلوئیدها، هیدروژل ها و پانسمان های شفاف می باشند.

۳-۴ # دبریدمان مکانیکی (Mechanical Debridement)

دبریدمان مکانیکی متداول ترین نوع دبریدمان زخم است که توسط یک نیروی متحرک بافت ناسالم از بین می رود. از این دبریدمان برای بهبودی زخم های غیرعفونی و آلوده استفاده می شود؛ همچنین هنگامی که برداشتن بافت برای درمان زخم ها ضروری است از این نوع دبریدمان استفاده می کنیم.

از انواع دبریدمان مکانیکی می توان موارد زیر را نام برد:

- آب درمانی: که در این روش از آب روان برای شستشوی بافت قدیمی استفاده می شود.

- پانسمان مرطوب تا خشک: در این مورد گاز استریل روی زخم قرار می‌گیرد. بعد از خشک شدن و چسبیدن آن به زخم، بافت مرده را از بین می‌برد.
- پدهای پلی‌استر نرم: به آرامی روی زخم قرار می‌گیرند باعث از بین رفتن بافت بد و بقایای زخم می‌شوند.

۵-۳# دبریدمان جراحی (Surgical Debridement)

نوعی از دبریدمان است که در حضور عفونت زمنیه ای با استفاده از ابزارهای تیز مانند چاقوی جراحی انجام می‌شود. در این نوع دبریدمان بافت‌های آلوده با استفاده از چاقوهای جراحی یا قیچی مخصوص جراحی برداشته می‌شوند. در طول این دبریدمان، جراح موارد زیر را انجام می‌دهد:

۱. ابتدا پوست اطراف زخم یا خود زخم را کاملاً تمیز و ضدعفونی می‌کند.
۲. سپس زخم با استفاده از ابزاری فلزی فلزی کاوش می‌شود تا عمق آن مشخص شود و از وجود نداشتن مواد یا اشیاء خارجی اطمینان حاصل شود.
۳. در مرحله آخر بافت‌های آلوده و مرده را برمی‌دارند و زخم را می‌شویند.

#۴ عوارض دبریدمان زخم

مانند همه روش های پزشکی و درمانی، دبریدمان زخم هم خطر ایجاد عوارضی را به همراه دارد که به آن ها اشاره می کنیم:

- خون ریزی
- آسیب به بافت سالم
- واکنش آلرژیک
- درد
- عفونت باکتریایی

با وجود این عوارض جانبی احتمالی، مزایای آن اغلب بیشتر از خطرات آن است.

#۵ فواید دبریدمان زخم

یکی از ویژگی های این روش که بسیار مورد قبول پزشکان قرار گرفته است، استفاده از دبریدمان جراحی در درمان زخم های دیابتی است. این روش در درمان زخم های دیابتی باعث موارد زیر می شود:

- تحریک لبه زخم
- آزادسازی فاکتورهای رشد
- کاهش التهاب

همچنین از بین بردن بافت مرده، بیمار و آلوده باعث ترمیم بافت سالم می شود و شرایط رشد بیش از حد باکتری ها و سایر فرآیندهای بیماری را که می تواند منجر به درد و در نهایت قطع عضو شود را، از بین ببرد.

#۶ چه موقع با پزشک تماس بگیریم؟

به زخم خود توجه کنید. اگر مشکوک به عفونت هستید یا علائم زیر را دارید با پزشک خود تماس بگیرید:

- افزایش درد
- سرخی
- ورم
- خون ریزی بیش از حد
- بوی بد
- تب
- لرز
- حالت تهوع
- استفراغ

نتیجه گیری

متوجه شدیم که دبریدمان زخم بخش جدایی ناپذیر از مدیریت زخم است و هدف از دبریدمان، از بین بردن بافت غیرزنده است که باعث ترمیم زخم می شود.

بسیاری از روش های مختلف دبریدمان زخم با مزایا و معایب خاص خود در دسترس هستند. پرستاران برای ارائه خدمات درمانی با کیفیت بالا، باید اطمینان داشته باشند که دانش و مهارت لازم برای ارزیابی دقیق زخم و انتخاب کاربردی ترین روش از بین بردن آن را دارند. عدم انتخاب مناسب ترین روش ممکن است منجر به تأخیر در ترمیم زخم، افزایش هزینه ها و رنجش بیمار شود.